

Datum: 10.08.2021

Prva objava:

VZROKI SMRTI V LETU 2020

Kratek povzetek

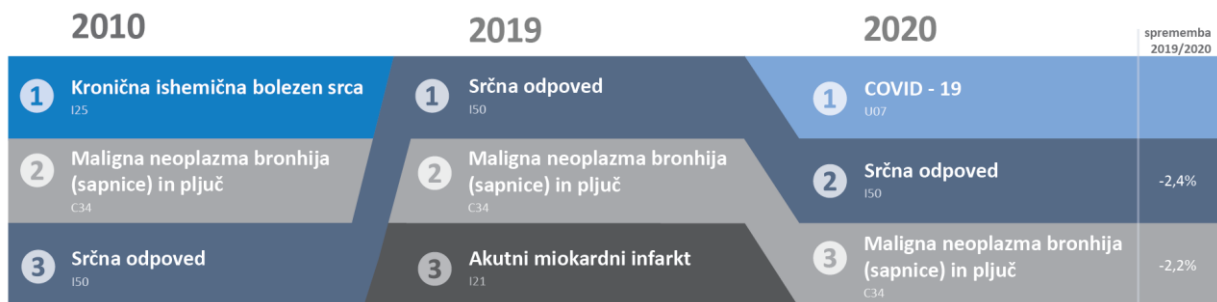
V letu 2020 je v Sloveniji umrlo 24.016 prebivalcev, kar je 17 % ali 3.428 umrlih več, kot v letu 2019.

OSNOVNI VZROKI SMRTI

Povprečna starost moških ob smrti je znašala 75,3 let. Vodilne osnovne vzroke umrljivosti¹ so predstavljala predvsem rakava obolenja (maligne neoplazme; 3.587), bolezni srca in ožilja (3.139) ter infekcijske in parazitarne bolezni (1.625, kjer je večino primerov predstavlja covid-19²). Sledili so zunanji vzroki smrti (948) ter bolezni prebavil (500).

V povprečju so ženske v letu 2020 umrle pri starosti 82,9 let, predvsem zaradi bolezni srca in ožilja (4.603), rakavih obolenj (maligne neoplazme; 2.849) ter infekcijskih in parazitarnih bolezni (večino predstavlja covid-19, 1.897). Sledili zunanji vzroki smrti (806) ter bolezni prebavil (434).

Primerjava glavnih treh osnovnih vzrokov smrti (sklopi MKB-10), Slovenija, leta 2010, 2019 in 2020³

¹ Poglavja MKB-10

² Smrt zaradi covid-19 je v teh smernicah opredeljena kot smrt, ki je posledica bolezni covid-19, razen če obstaja jasen alternativni vzrok smrti, ki ga ni mogoče povezati z boleznijo covid-19 (travma, akutni miokardni infarkt). Pri tem velja poudariti, da pozitiven test na SARS-CoV-2 ni nujen pogoj za določitev covid-19 kot osnovnega vzroka smrti, ker je bistven zapis mrliškega preglednika na Zdravniškem potrdilu o smrti in poročilu o vzrokih smrti in obdukcijski zapisnik, če obstaja. Zabeležen covid-19 kot osnovni vzrok smrti na Zdravniškem potrdilu o smrti in poročilu o vzrokih smrti smo ob odsotnosti pozitivnega testa na SARS-CoV-2 dodatno preverjali še v zbirki Spremljanje bolnišničnih obravnav.

³ MKB-10 koda U07 - Nujna/takojšnja uporaba kode U07, je v sliki zaradi lažje predstave in interpretacije navedena kot COVID-19 (večina zajetih primerov predstavlja vzroke smrti, v povezavi s covid-19).

ZUNANJI VZROKI SMRTI

V letu 2020 je 1.754 prebivalcev (948 moških in 806 žensk) umrlo zaradi zunanjih vzrokov umrljivosti, od tega več kot tri četrtine zaradi posledic padcev in samomora (namerne samopoškodbe).

Število umrlih zaradi zunanjih vzrokov umrljivosti (izbrani vzroki, sklopi MKB-10), Slovenija, 2019 in 2020

Sklopi MKB-10	Število umrlih zaradi zunanjih vzrokov umrljivosti	2019	2020	2020/2019 v %
W00-W19	Padci	707	958	+35,5
X60-X84	Samomor (Namerna samopoškodba)	394	369	-6,3
V40-V49	Oseba v avtomobilu, poškodovana v transportni nezgodi	47	43	-8,5
V20-V29	Motorist, poškodovan v transportni nezgodi	22	27	+22,7
X85-Y09	Napad	10	17	+70,0
W65-W74	Naključna utopitev in potopitev	16	16	
V10-V19	Kolesar, poškodovan v transportni nezgodi	12	10	-16,7
V00-V09	Pešec, poškodovan v transportni nezgodi	14	8	-42,9
V60-V69	Oseba v težkem transportnem vozilu, poškodovana v transportni nezgodi	4	4	
V50-V59	Oseba v poltovornjaku ali kombiju, poškodovana v transportni nezgodi	0	2	
X10-X19	Stik z vročino in vročimi snovmi	3	2	-33,3
Y60-Y69	Nezgode med kirurško in zdravniško oskrbo	0	2	
X20-X29	Stik s strupenimi živalmi in rastlinami	0	1	
V95-V97	Nezgode med transportom po zraku in v vesolju	2	1	-50,0
	Ostalo	298	294	
U50-Y98	SKUPAJ	1.529	1.754	

Opis zbirke podatkov

Zbirka podatkov o umrlih osebah (Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ 46) predstavlja glavni vir podatkov o umrljivosti prebivalstva in zajema podatke o vseh prebivalcih Slovenije, ki so v referenčnem letu umrli na ozemlju Slovenije ali v tujini. Osnovni namen zbirke je preprečevanje prezgodnje umrljivosti. Podatki o vzrokih smrti pa predstavljajo tudi pomemben vir informacij za spremljanje, načrtovanje, vodenje in razvijanje zdravstvene dejavnosti, za ocenjevanje zdravstvenega stanja prebivalstva, poleg tega pa so tudi osnova za poročanje in za mednarodne primerjave v okviru obveznosti do Evropske unije, Svetovne zdravstvene organizacije in drugih.

Zbirka podatkov o umrlih osebah vsebuje osnovne osebne podatke o umrli osebi, in sicer ime, priimek, datum rojstva, datum smrti, podatke o prebivališču umrlega, njegovem zakonskem stanu, ter mestu smrti, pa tudi podatke o vseh okoliščinah in vzrokih smrti. Zbirka predstavlja standardiziran način zbiranja podatkov, ki se v daljšem časovnem obdobju ni pomembno spreminjal. Glavne spremembe vsebine so se zgodile v beleženju in kodiranju osnovnega vzroka smrti, ki sta sledila razvoju Mednarodne klasifikacije bolezni (MKB) z vsemi priporočili in napotki za kodiranje.

Zbirka se vsebinsko dopolnjuje še s podatki iz sekundarnih virov, in sicer Centralnega registra prebivalstva, Registra raka, Registra tuberkuloze, Prijav poškodb pri delu, Evidence nalezljivih bolezni, ter podatkovnih zbirk Statističnega urada RS.

Pravna podlaga za zbiranje podatkov:

Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00 in 47/15), oznaka NIJZ 46, ZVOP (Uradni list RS 59/1999) s popravki in dopolnitvami, Pravilnik o pogojih in načinu opravljanja mrliško pregledne službe s Strokovnimi navodili za opravljanje mrliškega pregleda (Uradni list RS št. 56/1993), Zakon o CRP (Uradni list RS št. 1/1999), Zakon o državni statistiki ZDStA (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/2001), Uredba (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. decembra 2008 o statističnih podatkih Skupnosti v

zvezi z javnim zdravjem ter zdravjem in varnostjo pri delu, Uredba Komisije (EU) št. 328/2011 z dne 5. aprila 2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z javnim zdravjem ter zdravjem in varnostjo pri delu glede statistike vzrokov smrti.

Uporabne povezave:

- [Podrobnejša metodološka pojasnila](#)
- [Dodatna pojasnila - Število umrlih v povezavi s covid-19](#)
- [NIJZ Podatkovni portal](#)
- [Zdravje v občini](#)
- [Letopis](#)